

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. IV. Vtrum anima Christi per scientiam infusam supernaturalem,
cogitationes cordium occultas, & futura contingentia cognoverit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

comprehensionem illius non est necesse cognoscere, sicut in particulari, omnes illos effectus.

ARTICULUS VI.

Virum anima Christi per scientiam infusam supernaturalem, cogitationes cordium occultas, & futura contingentia cognoverit?

44. **P**roter ar. 2. citati pro sententia quæ negat Christi animam per scientiam supernaturalem infusam cognovisse singularia & existentia, id enim potiori jure tenentur asserere de actibus liberis, & de futuris contingentibus. Lorca etiam hic disp. 10. nu. 12. ut probabiliorum sequitur sententiam, quæ cognitionem cogitationum cordium & futurorum contingentium denegat scientiæ infusæ animæ Christi. Sententia tamen affirmans Christum illa per talem scientiam extra verbum cognoscere, communis est apud Theologos, eamque tam domesticam, quam extraneam S. Doctore hic art. 1. unanimi consensu docent. Undè sic

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

Dico igitur: Anima Christi per scientiam infusam supernaturalem occultas cordium cogitationes, & futura contingentia cognovit.

Utraque pars hujus conclusionis colligitur expressè ex doctrina D. Thomæ hic art. 1. ubi docet Christum per scientiam infusam cognovisse omnia quæ per revelationem hominibus innotescunt: Sed homines per revelationem cogitationes cordium & futura contingentia cognoscunt, multa enim ex his sunt manifestata Prophetis: Ergo cognoscuntur ab anima Christi per scientiam supernaturalem infusam. Afferit etiam S. Doctore eodem art. Christum cognovisse per scientiam infusam omnia, præter Dei essentiam: Ergo sentit cogitationes cordium, & futura contingentia comprehendit sub objecto talis scientiæ, & per eam à Christo cognosci. Undè ut notat Cajetanus hic ar. 1. circa solutionem ad 3. S. Doctore hic retractat quæ docuerat qu. 20. de verit. art. 6. ubi asserit animam Christi in verbo tantum futura contingentia & cogitationes cordium cognovisse. Licet Bergomensis in tabula aurea dub. 12. 17. ipsum explicare conetur dicendo, ibi solum negare animæ Christi cognitionem speculativam prædictorum objectorum, non verò cognitionem prædictam. Vel loqui de Christo prout est singularis persona, non verò de illo, ut est caput Ecclesiæ, & supremus omnium judex.

66. **P**otest etiam conclusio ratione suaderi: Nam scientia indita ponitur in anima Christi propter ejus perfectionem, ut nimirum per eam reducat omnem potentialitatem illius, tam obedientialis, quam naturalis: Sed in anima Christi est potentia obedientialis ad cognoscendum per scientiam infusam cogitationes cordium & futura contingentia: Ergo de facto illa per talem scientiam cognovit. Major patet ex dictis art. 1. Minor probatur. Potentia obedientialis respicit id omne, quod non implicat contradictionem: Sed nulla potest assignari implicancia contradictionis in eo quod cogitationes cordium & futura contingentia supernaturaliter & per lumen à Deo infusum cognoscantur: Ergo est in a-

Tom. IV.

Anima Christi potentia obedientialis ad ea cognoscenda per scientiam inditam. Major est evidens, Minor probatur primò. Deus cogitationes cordium, & futura contingentia in seipsis cognoscit: Sed nulla est ratio, cur hæc perfectio divinæ cognitionis nequeat supernaturaliter creaturæ communicari: Ergo est possibilis creaturæ cognitio secretarum cogitationum hominis, & futurorum contingentium in seipsis.

Secundò, Cogitationes cordis, & futura contingentia ex suppositione decreti liberi Dei de illorum existentia in tempore habent in se veritatem determinatam: Ergo possunt per speciem à Deo infusam representari, subindeque ab intellectu creato supernaturaliter cognosci. Undè multis Sanctis per divinam revelationem innotuerunt cogitationes cordium, & futura contingentia, juxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 2. *Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus his, qui diligunt illum, nobis autem revelavit Deus per Spiritum suum: Spiritus enim omnia scrutatur, etiam profunda Dei.* Quasi diceret, ea quæ speciebus è rebus acceptis cognoscere non valeamus, qualia sunt dona gratiæ & gloriæ, nobis Deus revelavit per Spiritum suum: qui autem revelat majora, potest utiq; & minora hominibus revelare, quæ sensibus non subjiuntur, ut cogitationes liberas, & affectiones cordium, ac futura contingentia.

Adde, quòd etsi nulli Sanctorum hæc notitia supernaturaliter data esset, debuit tamen Christo concedi, quia ipse est Rex universorum, & Dominus omnium, futurusq; est aliquando judex cordium: undè congruentissimum fuit, ut etiam quatenus viator ea clarè in seipsis, æquè ac cætera naturalia objecta contueretur, quæ in cordibusvolvuntur; ut re ipsa ab ipso factum, constat ex varijs Scripturæ testimonijs: dicitur enim Matth. 9. *Cum vidisset Jesus cogitationes eorum, dixit, ut quid cogitatis mala in cordibus vestris?* Et cap. 12. *Jesus autem sciens cogitationes eorum.* Item Joan. 21. cum Christus interrogasset Petrum, his verbis: *Simon Joannis amas me?* Respondit Petrus, & dixit ei: *Domine tu omnia nosti, tu scis quia amo te.* Quæ verba Theodoretus serm. de charitate sic exponit: *Is autem ipsum citavit ad suum in eum amorem respiciendum, Domine enim inquit tu scis quia amo te. In animis enim hominum infides, & aperte scis motus cogitationis; nec te aliquid latet ex rebus humanis: nosti enim omnia & antiqua & extrema.*

Decuit etiam ob unionem humanitatis ad Verbum, & supremum Christi in quæcunq; aliquando existentia dominium, ut futurorum quoq; notitia ei communicaretur. Undè Cyrilus lib. de S. Trinit. cap. 22. *Quoniam Dominus naturam ignorantem assumpsit, divinas tamen ei prerogativas & dotes impertivit; habebatque anima Domini omnem sapientiam divinam juxta & humanam, omnem notitiam eorum quæ fuerunt, quæ sunt, quæ erunt, non naturæ, non gratiæ, sed propter unionem personalem cum eo, qui solus est sapiens, & omnia etiam prius quàm oriuntur, ante secula novit.*

Accedebat quoque titulus magisterij Christi tantum prout viatori comperens, ratione ejus debebatur ei futurorum notitia, ut hoc etiam modo tanquam divino suffragio doctrinam suam maniret, & certissimum divinitatis suæ argumentum præberet, nihil enim à deo divinitatis suffragium prodit, quàm divinatio, seu prænotio futurorum. Undè Tertullianus in A-

Gggg 2 polgo.

polog. cap. 20. : Idoneum opinor testimonium divinitatis, veritas divinationis. Et Lactantius notavit lib. 1. institutionum cap. 11. à divinatione denominari divinitatem, sicut ab homine humanitatem. Ut ergo Christus verum se Deum, & veritatis magistrum ostenderet, debuit pronunciare futura contingentia, etiam libera. Unde Matth. 26. in nocte passionis dixit Petro : *Antequam gallus cantet, ter me negabis.* Et Luca 19. *Videns civitatem flevit super illam dicens : Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac die tua, quae adparet tibi : nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis, quia venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo, & circumdabunt te, & coangustabunt te undique, & ad terram proferent te, & filios tuos, qui in te sunt, & non relinquent in te lapidem super lapidem, eò quod non cognoveris tempus visitationis tuae.*

71. Denique, Beati cognoscunt non solum in verbo per scientiam infusam, sed etiam extra verbum per scientiam infusam, illa omnia, quae hic in via per dona prophetiae, & discretionis spirituum cognoscuntur : Sed per illa duo dona, futura contingentia, & cogitationes cordis cognoscuntur à Sanctis & Prophetis : Ergo pariter Christus, qui ab instanti suae conceptionis simul erat viator & comprehensor, non solum per scientiam beatam, sed etiam per scientiam indicatam, illa clarè & distinctè cognovit.

§. II.

Solvuntur objectiones.

72. **O**bjicies primò : Anima Christi per scientiam supernaturalem infusam ea tantum cognovit, ad quae cognoscenda potentiam obedientialem habebat : Sed in ea non erat potentia obedientialis ad cognoscendas cogitationes cordium, & futura contingentia : Ergo illa objecta per scientiam supernaturalem infusam non cognovit. Major patet ex supra dictis, Minor probatur. Cognoscere cogitationes cordium & futura contingentia, est proprium Dei, secundum illud Jerem. 17. *Pravum est cor hominis, & inscrutabile, & quis cognoscerit illud? Ego Dominus scrutans corda.* Et istud Isa. 41. *Annunciate quae ventura sunt in futurum, & sciemus quia Dii estis vos.* At in Christi anima non est potentia obedientialis ad id quod est proprium Deo : Ergo nec ad cognoscendum per scientiam supernaturalem infusam cogitationes cordium, & futura contingentia.

73. **R**espondeo, concessà Majori, negando Minorem, ad cujus probationem dicendum, cognitionem cogitationum cordis, & futurorum contingentium in Scriptura dici propriam Dei, non quòd non possit per gratiam & donum supernaturale creaturae communicari (ut enim supra dicebamus, per dona prophetiae & discretionis spirituum illa objecta cognoscuntur) sed quia talis cognitio nulli intellectui creato, etiam perfectissimo, qualis est intellectus Angeli, vel animae Christi, potest esse connaturalis. Sicut in Scriptura Deus dicitur invisibilis, quia clara Dei visio nulli creaturae potest connaturaliter competere, non verò ex eo, quòd ad illam nullo modo possit pertingere : nam ut belle ait Anselmus, *Deus cum sit inaccessibleis nostris viribus, acceditur ad eum suis muneribus.*

74. **O**bjicies secundò cum Lorca : Christus cognovit in verbo, cum à primo instanti suae conceptionis fuerit beatus, & divinam essentiam viderit : Ergo inutile videtur ac superfluum ad-

mittere aliam in Christo scientiam, per quam eadem objecta extra verbum, & in seipsis mediare cognoverit.

Sed negatur Consequentia, ut enim at. 1. scientium est animae Christi non solum est concedenda omnium objectorum cognitio, sed etiam omnis modus cognitionis possibilis, & non composibilis cum majori perfectione : motus autem cognoscendi cogitationes cordium & futura contingentia extra verbum per scientiam à Deo infusam, possibilis est, ut §. praec. vidimus, & ille cum majori perfectione, seu cum cognitione beatifica stare potest, ut fateretur Lorca, docens Christum per scientiam infusam cognovisse substantias spirituales & entia naturalia & mysteria gratiae, & nihilominus illorum omnium habuisse cognitionem in verbo. Cur igitur dem dici non poterit de cogitationibus cordium & de futuris contingentibus? Certè hic Atque parum consequenter ad sua principia differunt.

Sed inflat, & objicit rursus : Intellectus Christi non est concedenda perfectio, nisi illa intellectui creato in ordine naturae vel gratiae debita sit : Sed cognitio secretorum cordis & futurorum contingentium in seipsis, non est debita intellectui creato in ordine naturae, vel gratiae : Ergo non est animae Christi tribuenda.

Respondeo primò, negando Majorem, nam ut saepe diximus, animae Christi ratione unionis hypostaticae concedenda est omnis perfectio possibilis in determinato gradu existens, & cum majori perfectione non in composibilis, tamen illa nec in ordine naturali, nec supernaturali debeat.

Respondeo secundò, datà Majori, distinguendo Minorem : Cognitio secretorum cordis & futurorum contingentium in seipsis non est debita intellectui creato, prout est sub statum supernaturalem simpliciter, concedo Minorem : prout exiit sub plenitudine gratiae, qualis est intellectus animae Christi, nego Minorem. Sicut enim gratia in statu plenitudinis, quem obtinet in anima Christi, debetur virtus iustitiae commutative ad Deum, quamvis illi non debeat extra statum plenitudinis, & prout in pura creatura existit : ita cognitio secretorum cordis & futurorum contingentium in seipsis debetur ordini gratiae, non ut est in pura creatura, sed ut est in homine Deo, in quo est in tota sua plenitudine, & in statu perfectionis & connaturali, ut declaravimus supra.

Objicies quartò : Angeli non possunt occurrere cordium nostrorum cogitationes cognoscere, quia in nostras voluntates dominium non habent, ut in Tract. de Angelis ostensum est : Sed Christus ut homo non habet dominium in voluntatibus nostras, sed solum ut Deus : Ergo minima Christi cogitationes liberas, quae à sola voluntate humana dependent, cognoscere nequit.

Respondeo primò, ex eo quòd Angelus non habeat dominium in nostras voluntates rectè quidem probari quòd non possit virtute suae naturae occultas cordium nostrorum cogitationes, seu actus liberos nostrae voluntatis cognoscere, eandemque rationem etiam valere ad demonstrandum quòd anima Christi, seu Christus ut homo non possit viribus naturae cognoscere eadem objecta. Ceterum sicut haec ratio non impedit, quominus possint cogitationes unius Angeli ab altero cognosci, Deo illas revelante : ita nec obstat potest, quin possint ab anima Christi cognosci.

cognosci extra verbum in seipsis, Deo per suam gratiam specialiter juvante, & species repræsentativas illorum prout in se sunt infundente.

ARTICULUS V. Quomodo anima Christi, per scientiam supernaturalem infusam, futura contingentia cognoscat?

Quatuor solum videntur esse modi, quibus dici potest Christi anima per scientiam infusam futura contingentia cognoscere. Primus est in causa, vel effectu eorum, ut si daretur aliqua causa, vel effectus eorum, ostendens certò & evidenter talia contingentia esse futura.

§. I.

Reiciuntur tres primi modi dicendi, & quartus statuitur.

Dico primò: Anima Christi non cognoscit per scientiam supernaturalem infusam futura contingentia in causa vel effectu eorum.

Probatur prima pars: Causa futuri contingentis in actu primo est indifferens ad esse vel non esse illius: At in principio indifferenti nequit certo cognosci aliquid determinatum, ut in Tractatu de scientia Dei fusè contra Molinam ostendimus: Ergo anima Christi non potest certo cognoscere per scientiam supernaturalem infusam futura contingentia, in eorum causa, in actu primo considerata.

Confirmatur: Futura contingentia, ut sunt in suis causis, non habent determinatam veritatem, sicut nec entitatem, cum illa, secluso divino decreto eas prædeterminante, sint indifferentes ad operandum, vel non operandum ut ibidem demonstravimus: Ergo non possunt certò & infallibiliter in ipsis cognosci, sed duntaxat conjecturaliter & probabiliter: At anima Christi per scientiam infusam futura contingentia certo cognoscit: Ergo illa non videt in causis ipsorum in actu primo consideratis.

Quod etiam ea non cognoscat in aliquo effectu ipsorum, videtur manifestum: nam vel effectus ille est futurus, & sic de eo eadem erit questio ac de ipso futuro contingenti: vel est præsens, & sic non erit effectus ipsius futuri, & ita non potest esse realiter causa, cum existentia sit

conditio necessaria in causa efficiente ad causandum & operandum.

Dico secundo, anima Christi non cognoscit per scientiam supernaturalem infusam futura contingentia, in testimonio Dei dicentis & revelantis ea. Est contra Medinam hic art. 1. difficultate 2, & Suarem disput. 27. sect. 2.

Probatur breviter: Objectum scientiæ supernaturalis infusæ est ens creatum, ut in se & ratione sui cognoscibile: quod autem cognoscitur mediante revelatibne, vel testimonio divino, non in se, & ratione sui, sed per extrinsecum medium cognoscitur: Ergo per scientiam infusam nequeunt cognosci futura contingentia in testimonio divino.

Confirmatur: Cognitio futurorum contingentium in testimonio Dei revelantis, ad fidem, vel prophetiam pertinet, non verò ad scientiam infusam, ut patebit ex infra dicendis: Ergo Christus per scientiam infusam non cognoscit futura contingentia in testimonio divino, sed duntaxat per lumen propheticum, quod à lumine gloriæ & à scientia infusa distinguitur, per hoc quod lumen beatificum creaturas in divina essentia cognoscit, scientia infusa illas in seipsis attingit, lumen autem propheticum in testimonio divino, evidenti, vel obscuro.

Dico tertio: Christus non cognoscit futura contingentia per scientiam infusam in decreto Dei libero de illorum futuritione. Est contra Alvarezem hic disput. 39. ad 2. & contra Nazarium controver. unica quæst. 4.

Probatur primò: Aliter cognoscuntur futura contingentia per scientiam infusam, & aliter per scientiam beatam: Sed per istam cognoscuntur in decreto, ut in Tractatu de visione beata ostensum est: Ergo per illam in eo cognosci nequeunt.

Probatur secundo: Unus & idem habitus non potest entia creata in seipsis ratione sui attingere, & in libero Dei decreto. Sed scientia supernaturalis infusa animæ Christi est unus specie habitus, ut fatentur Alvarez & Nazarius, & res aliquas creatas in seipsis & ratione sui attingit ut illi pariter non negant: Ergo non potest alias in decreto Dei cognoscere. Major in qua est difficultas, sic ostenditur. Habitus diversificatur specie penes diversa motiva vel media cognoscendi: Sed decretum liberum Dei, & prædicata intrinseca rerum creaturarum, sunt media & motiva cognoscendi, in movendo valde diversa: Ergo non possunt ab eodem habitu respici.

Confirmatur: Divina essentia, & propria creaturarum natura, sunt media & motiva adeò diversa, ut ab eodem habitu respici nequeant, alias scientia infusa non esset habitus à lumine gloriæ & scientia beata distinctus, quod Alvarez & Nazarius non admittunt: Ergo pariter decretum liberum Dei, & propria creaturarum natura, non possunt ut motiva cognoscendi ab eodem habitu respici.

Dico quarto: Christus per scientiam infusam cognoscit futura contingentia immediate in seipsis, seu per species immediate illa repræsentantes.

Hæc conclusio sequitur ex præcedentibus, si enim anima Christi per scientiam infusam non cognoscit futura contingentia in causa vel effectu eorum, nec in testimonio Dei dicentis & revelantis ea, nec in libero Dei decreto, non restat alius modus per quem ea cognoscere possit, quam immediate in seipsis, per species à Deo infusas immediate illa repræsentantes.

Gggg; Adde